

Η τελευταία συνέντευξη του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Αλβανίας](#)

Μαρία Γιαχνάκη

Συνάντησα τον Αρχιεπίσκοπο Τιράνων Δυρραχίου και Πάσης Αλβανίας κ.κ. Αναστάσιο στα Τίρανα στο γραφείο του για να κάνουμε μια αναδρομή στην διαδρομή του μέχρι την ιεραποστολή του στην Αλβανία και πολλές φορές νόμιζα ότι είχα απέναντί μου έναν ταξιδευτή της ζωής που τις δυσκολίες τις αντιμετώπιζε σα να μην υπήρχαν και τις προκλήσεις τις ρουφούσε σαν δροσερό νερό στην έρημο..

Είχα ήδη κάνει μια μεγάλη περιήγηση στο έργο του στην Αλβανία, μιλώντας με τον

λαό, βλέποντας τα σχολεία, της κλινικές, τις εκκλησίες, τα γηροκομεία, τα οικοτροφεία και διερωτήθηκα πολλές φορές: 'Αυτό το έργο το έχει κάνει η μικρή εκκλησία της Αλβανίας;'

Η συνέντευξη αυτή έγινε τηλεοπτικά και όταν δημοσιεύθηκε η απήχηση ήταν τεράστια. Μετά την κοίμηση του Αρχιεπισκόπου η συνέντευξη αυτή αναδημοσιεύθηκε παντού, προβλήθηκε σε εκπομπές και δελτία ειδήσεων ενώ κομματιάστηκε σε μικρά νοήματα και φράσεις και γέμισε τα κοινωνικά δίκτυα κάνοντας χιλιάδες προβολές. Ο Αρχιεπίσκοπος γέμισε με την παρουσία του και το λόγο το το διαδίκτυο ακριβώς γιατί κάθε του φράση έκρυβε πλούσια νοήματα.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε ολόκληρη την συνέντευξη αυτή απομαγνητοφωνημένη και για όσους θέλετε να την ξαναδείτε μπορείτε να την δείτε στο [remptousiatv](https://www.rempptousiatv.com)

Η τηλεοπτική συνέντευξη ήταν η τελευταία συνέντευξη που έδωσε ο Αρχιεπίσκοπος

Θέλει ψυχή το έργο σας εδώ στην Αλβανία Μακαριώτατε, νομίζω ότι είναι ένα θαύμα.

Όλα τα θαύματα τα κάνει ο Θεός. Εμείς απλώς διακονούμε όσο πιο ταπεινά και ειλικρινά .

Δικό του είναι το έργο. Εμείς είμαστε υπηρέτες.

Να υπογραμίσουμε κάποια χαρακτηριστικά της ιδιομορφίας της εκκλησίας της Αλβανίας;

Το πρώτο είναι ότι η εκκλησία αυτή ένα διάστημα μεγάλο έπαψε να υπάρχει. Μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο από το 1944 μέχρι το 1967 αντιμετώπιζε τον διωγμό.

Μετά όμως το 1967, ο Χότζας έκανε ένα σύνταγμα με το οποίο απαγορεύει οποιαδήποτε έκφραση θρησκευτική.

Έτσι καταργήθηκαν τα πάντα.Οι εκκλησίες κατεδαφίστηκαν , κάποιες χρησιμοποιήθηκαν για μηχανουργεία αποθήκες κλπ

Οι ιερείς αποσχηματίστηκαν.Το δεύτερο είναι ότι εδώ δεν υπάρχει μια ομοιογένεια. Υπάρχουν οι αλβανοί ορθόδοξοι , οι Έλληνες στο Αργυρόκαστρο, οι σλαβικής καταγωγής και άλλοι που έχουν απορροφηθεί εδώ.

Εκείνο που προσπαθήσαμε να κάνουμε ήταν να είμαστε όλοι μαζί οι ορθόδοξοι χωρίς καμία διάκριση.

Εμείς εδώ δεν είμαστε η πλειοψηφία της χώρας ούτε μια μικρή μειοψηφία όπως συμβαίνει με τα πρεσβυγενή πατριαρχεία.

Είμαστε περίπου το 20%. Άρα έχουμε υποχρέωση να είμαστε σε σχέσεις εγκάρδιες με ανθρώπους που έχουν άλλες θρησκευτικές ιδέες ή που δεν θέλουν να πιστεύουν σε τίποτα.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες έγινε λοιπόν αυτή η προσπάθεια από του μηδενός.

Από την ιεραποστολή της Αφρικής βρεθήκατε στην Αλβανία σε μια δύσκολη περίοδο πολιτική.

Εγώ αρχικά δεν είχα σκεφτεί να γίνω κληρικός. Τελείωσα το πανεπιστήμιο και σε όλα τα μαθήματα είχα άριστα. Η προοπτική ήταν να αφοσιωθώ στην επιστήμη.

Έγινε μια αναζήτηση ποιος είναι ο ρόλος της ορθοδοξίας στο σύγχρονο κόσμο και είχαμε δημιουργήσει την ομάδα εξωτερικής ιεραποστολής με το όνομα “Πορευθέντες”.

Έτσι διακόνισσα στην Αφρική κατόπιν ήμουν καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών για 20 χρόνια της ιστορίας των Θρησκευμάτων.

Ήμουν 62 ετών είχα τελειώσει σχεδόν την διαδρομή μου και τότε δημιουργήθηκε το θέμα όταν ήμουν ακόμη στην Αφρική ότι η Αλβανία άνοιξε και πάλι σε μια δημοκρατική προοπτική.

Τότε μου τηλεφώνησαν από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και μου είπαν συγχαρητήρια έχετε εκλεχθεί, Πατριαρχικός Έξαρχος για να πάτε στην Αλβανία να δείτε τι έχει απομείνει από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Σημειωτέον η αυτοκεφαλία που είχε δοθεί το 1937 δεν είχε σημάνει μια ειρηνική σχέση της Εκκλησίας της Αλβανίας με το Πατριαρχείο.

Τότε ετέθη το θέμα αν θα δεχόμουν να γίνω Αρχιεπίσκοπος στην Αλβανία.

Απάντησα αν θέλει ο ορθόδοξος λαός στην Αλβανία και αν θέλετε εσείς και αν θέλει η κυβέρνηση θα το σκεφτώ.

Ήταν ένας τρόπος ευγενούς αρνήσεως;

Δεν το ζήτησα, δεν κολάκευσα ούτε χρησιμοποίησα άλλη μέθοδο απλώς είδα μια τραγική κατάσταση εδώ και είπα να δούμε τι μπορεί να γίνει.

Ήμουν έτοιμος να πω το όχι και μου ετέθη ένα ερώτημα από κάποιες γυναίκες από την Κορυτσά που έλεγε : Εμείς προσευχόμαστε τόσα χρόνια να έρθει κάποιος να μας αγαπήσει και να μας βοηθήσει τώρα θα φύγετε;

Για μένα ήταν ερώτημα βαθύ και είπα αν το θέλουν και το ζητούν, έχω δικαίωμα να πω όχι;

Η αντίδραση του προέδρου της χώρας Μπερίσα ποια ήταν;

Όταν έγινε η εκλογή τον Ιούνιο του 1992, ο Μπερίσα ήταν πρόεδρος της χώρας και

δεν δέχθηκε καν να με συναντήσει επί μια εβδομάδα.

Ο Μπερίσα αμετάκλιτος. Δεχόμαστε την παρουσία ενός αλλά με τίποτα η σύνοδος να είναι από Έλληνες.

Μετά από πολύ κλάμα και διλήμματα είπα το ναι και η εκλογή έγινε στις 12 Ιουνίου.

Ήταν εξαρχής περιπέτεια για σας η Αλβανία;

Ήμουν μόνος σε περιβάλλον καθόλου φιλικό και σε ασταθές έδαφος, να ξαναθεμελιώσουμε πάλι μια εκκλησία αυτοκέφαλη.

Ήταν δύσκολες οι στιγμές οι πρώτες.

Ήταν δύσκολη αποστολή και ήταν μια πρόκληση για μένα γιατί δεν είχε συμβεί στο παρελθόν να πας κάπου ως ξένος και να θεμελιώσεις από το τίποτα.

Υπήρχε καχυποψία λόγω του ότι ήσασταν ορθόδοξος αλλά και κυρίως Έλληνας;

Το 1994 έγινε σχέδιο συντάγματος να με διώξουν και όμως ψήφισαν εναντίον αυτού του σχεδίου συντάγματος και Αλβανοί που δεν είναι καν ορθόδοξοι γιατί δεν ήθελαν να με διώξουν.

Συμφιλιώθηκα με την εξής σκέψη: ότι ένας κόσμος από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο είχε εκπαιδευτεί με τη βεβαιότητα ότι δεν υπάρχει Θεός πως είναι δυνατόν να δεχθεί ότι ήρθε ένας άνθρωπος και μάλιστα 62 ετών , διότι πιστεύει στο Θεό της αγάπης και μας αγαπάει εμάς.

Λέω συμφιλιώσου με αυτό και η πραγματικότητα θα δείξει ποια είναι η αλήθεια.

Από τότε μέχρι σήμερα βρίσκομαι στα χαρακώματα. Με θλίψεις συκοφαντίες. Έχω ασκηθεί πλέον στις συκοφαντίες.

Πως τελικά αρχίσατε να βάζετε σε τάξη τα πράγματα, τις συνθήκες για να χτίσετε ξανά την Εκκλησία;

Είχα συνειδητοποιήσει ότι για να γίνει εκ του μηδενός η Εκκλησία χρειάζονται τρία πράγματα:

Το καθετί να γίνει στη μητρική γλώσσα, η λατρεία δηλαδή, το κήρυγμα, η κατήχηση και οι εκδόσεις.

Να δημιουργηθεί τοπικός κλήρος και να εκπαιδευτεί.

Και οπωσδήποτε να υπάρξει αυτονομία οικονομική.

Προσπαθήσαμε να φτιάξουμε τη νέα γενιά κληρικών .

Εκπαιδεύτηκαν και χειροτονήθηκαν πάνω από 160 άνθρωποι όλοι όμως έπρεπε να είχαν τελειώσει και την ανώτατη εκπαίδευση.

Προσπαθήσαμε με βιβλία διότι από όλες τις βαλκανικές χώρες οι αλβανοί ήταν αυτοί που προσχώρησαν στο ισλάμ και αυτό γιατί καθυστερήσαμε πολύ να

μεταφράσουμε βιβλία στην αλβανική.

Έχουμε τυπώσει πάνω από 150 βιβλία .

Αναστηλώσαμε τα παλιά μνημεία περίπου 150 και φτιάξαμε και νέους ναούς.

Δώσαμε έμφαση στα κατηχητικά και στις κατασκηνώσεις.

Προχωρήσαμε στη δημόσια εκπαίδευση και για αυτό έχουμε 30 σχολεία , σχολές, νοσοκομεία , ιατρεία και σε άλλες πόλεις.

Όλα αυτά ήταν προσπάθεια για να ανταποκριθούμε στον πόνο του ανθρώπου .

Τι σας εμπύχωνε κατά τη διάρκεια αυτής της ανασύστασης και προχωρήσατε και σε άλλες κοινωνικές δράσεις;

Εγώ δε θα ξεχάσω ποτέ ότι ο δικός μας Κύριος και Αρχηγός δεν περιορίστηκε μόνο σε κηρύγματα αλλά φρόντισε για την υγεία.

Αυτό μας έφερε πολύ κοντά στους ανθρώπους γιατί δεν κάναμε καμία διάκριση. Τα 3 εκ που ήρθαν στην κλινική που φτιάξαμε δεν ήταν ορθόδοξοι και με αυτό τον τρόπο είμαστε παρόντες στο κοινωνικό γίγνεσθαι της Αλβανίας μεταφέροντας πάντα ελπίδα αγάπη και μηνύματα πίστεως.

Οικονομική ενίσχυση είχατε;

Ήταν όλα αβέβαια, όταν ανέλαβα δεν υπήρχε προϋπολογισμός οπότε αφού μου είπαν πήγαινε εγώ έκανα το σταυρό μου και πήγα στο άγνωστο.

Χτυπούσα πόρτες για βοήθεια σε ιδρύματα διάφορα.

Αργότερα σε άλλους φίλους από την Ελλάδα, από την Αμερική, από την Αυστραλία, από την Ευρώπη. Δεν ήταν εύκολη όμως αυτή η δουλειά γιατί κανείς δεν δίνει χρήματα, δεν υπήρχε μία βρύση η οποία έτρεχε. Λέγαμε χαριτολογώντας «Θα βγάλω μία visit card, δεν το έχω κάνει ακόμα, που θα λέω Αναστάσιος τάδε, Αρχιεπίσκοπος τάδε, καθηγητής τάδε, επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, διεθνής επαίτης!»

Όταν κάνει κάποιος ένα τόσο μεγάλο έργο όπως εσείς σκέφτεται το μετά από αυτόν; την συνέχειά σας δηλαδή;

Με έχει απασχολήσει. Υπήρχαν ψίθυροι που έλεγαν: «Τώρα είναι ο Αναστάσιος, όταν θα φύγει τι κάνουμε;» και άρχισε να δημιουργείται ένας φόβος εδώ ότι μετά θα υπάρχει μία κάμψη. Με απασχόλησε λοιπόν αυτή ακριβώς η ιστορία, η μετά Αναστάσιου εποχή.

Προσπαθήσαμε, βάζαμε στην μπάντα μερικά χρήματα, αγοράζαμε κάτι οικήματα κλπ. Κατόπιν λέω είναι λάθος να ξαναγίνουμε πάλι κτηματίες, δεν μπορώ να σκεφτώ ότι θα παίξουμε τέτοιο ρόλο. Και ευτυχώς ο Θεός μας φώτισε για κάτι

που ποτέ δεν είχα σκεφτεί: να κάνουμε ένα υδροηλεκτρικό έργο. Δόξα τω Θεώ λοιπόν αυτήν την στιγμή η Εκκλησία έχει την δική της δυνατότητα να επιβιώσει, δεν θα εξαρτώμεθα μόνο από δωρεές.

Η κυβέρνηση της Αλβανίας, πώς αποδέχεται αυτήν σας την παρουσία; Μιλάμε για την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας που αυτήν την στιγμή με το έργο σας, με την πορεία την δική σας έχει μία δυναμική παρουσία μέσα στην κοινωνία της Αλβανίας.

Σκεφτείτε ότι εγώ εδώ πήρα την υπηκοότητα μόλις το 2017, δεν είναι τυχαίο αυτό, υπήρχε μία ανησυχία και φοβία και καχυποψία στο πρόσωπό μου. Άρα έχουμε και την αποδοχή και τον φόβο, και την υποψία και την αβεβαιότητα. Γι αυτό λέω ό,τι έγινε πολλαπλασιάσε το επί δέκα, διότι δεν έγινε σε συνθήκες ήρεμες και άνετες αλλά έγινε μέσα σε μία περίοδο με θύελλες, με χιόνια.

«Πορευόμαστε σε μία χαράδρα από την μία είναι τα καλάσνικοφ από την άλλη είναι τα πολυβόλα. Χωρίς την Χάρη του Θεού δεν μπορούσε να γίνει κανένα βήμα εδώ και αυτή η βεβαιότητα είναι σαφής σε όλους μας. Δεν είναι δική μας η προσπάθεια, το θαύμα ανήκει στον Θεό κι εμείς απλώς διακονούμε ταπεινά κι ο Θεός να μας αξιώσει να το κάνουμε μέχρι τέλους.

Οπότε όταν υπάρχουν θέματα εθνικά, πάντα το εξιλαστήριο θύμα είναι η Εκκλησία της Αλβανίας ουσιαστικά γιατί εσείς είστε εδώ και είσαι Έλληνας.

Εμείς όταν άλλοι προσπαθούν να κάνουν ρήγματα μεταξύ των δύο λαών, εμείς κάνουμε γέφυρες. Πολλοί δεν θα το ήθελαν αυτό, θα προτιμούσαν να υπάρχουν αυτά τα ρήγματα, αυτές οι εχθρότητες. Υπάρχουν δυνάμεις κι εδώ κι αλλού που θα το προτιμούσαν αυτό, άρα ξέρουμε με πολλή σαφήνεια ότι εμείς δεν έχουμε τις εξωτερικές δυσκολίες μόνο, αλλά έχουμε να αντιμετωπίσουμε και αυτές τις κρυφές ή τις φανερές τάσεις. Εδώ υπάρχουν διάφορα ρεύματα υπόγεια με διάφορα ενδιαφέροντα.

Έχετε κινδυνεύσει ποτέ Μακαριώτατε;

Αρκετές φορές, θέλετε να δείτε; Ακόμα έχουμε μερικά σημάδια από αυτά (δείχνει τα θραύσματα στα παράθυρα)... Θυμάμαι τον μακαρίτη τον οδηγό μου που έλεγε ότι πολλές φορές τον είχαν πλησιάσει και του είχαν δώσει και χρήματα για να με αφήσει στην ερημιά στο Α ή στο Β μέρος. Ακούστε, μην περιγράψουμε αυτά, δεν θέλω να δώσω την εικόνα την ηρωϊκή...

Αλλά μέσα από αυτά καταλαβαίνει κανείς για την παρουσία ενός ανθρώπου που είναι εδώ τι σημαίνει τελικά, γιατί δεν είστε σε μία Αρχιεπισκοπή που όλα βαίνουν

καλώς και όλα είναι ήρεμα.

Βεβαίως αν με ρωτάτε, εγώ δοξάζω τον Θεό γιατί πρόκειται για μια πρωτόγνωρη αποστολή.

Έχετε κλάψει ποτέ;

Πολλές φορές. Δεν έχω κλάψει δημόσια, έχω πάνω το δικό μου το παρεκκλήσι στο οποίο αν ήταν μαγνητόφωνο πάρα πολλές ιστορίες θα είχε γράψει. Εκεί ξεσπάω. Χωρίς την δύναμη του Θεού δεν μπορεί κανείς να σταθεί ένα βήμα εδώ...

Η προσευχή είναι που μας κρατάει όλους, τις δύσκολες στιγμές.

Η προσευχή και αυτό το οποίο πιστεύω από τα νεανικά μου χρόνια.

Οι νέοι άνθρωποι είναι ένα δυναμικό στοιχείο στην Εκκλησία σας;

Βέβαια, εμείς το κέντρο του βάρους το ρίξαμε στους νέους από την πρώτη στιγμή και μία από τις φράσεις που επαναλαμβάνω είναι ότι για εμάς η νεολαία δεν είναι το μέλλον, είναι το παρόν!

Δηλαδή άνθρωποι που ήρθαν από τα χωριά, τους σπουδάσαμε, έχουμε δώσει πάνω από 25.000 υποτροφίες, έγιναν επιστήμονες, έγιναν οικογενειάρχες με σταθερές οικογένειες, όχι των δύο ετών που διαλύονται, έχουν παιδιά, έρχονται στην εκκλησία, είμαστε μία άλλη οικογένεια. Και αν θέλετε, κάθε Κυριακή εγώ αισθάνομαι ότι είμαστε μία «διαδήλωση» ελπίδος και χαράς σε μία πόλη που δεν είναι τόσο πολύ εύκολη.

Δώσατε ελπίδα στον κόσμο επειδή δημιουργήσατε τις συνθήκες να μην φεύγουν από την χώρα τους.

Θυμάμαι τις πρώτες χρονιές όταν με πλησίαζαν μικρά παιδιά και τους ρωτούσα: «Τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις;» Με κοίταζαν στα μάτια και μου απαντούσαν ήρεμα: «Πρόσφυγας» Με είχε συνταράξει αυτό το γεγονός, το βλέπω όμως και τώρα, πάρα πολλοί θέλουν να φύγουν γιατί η χώρα δεν προσφέρεται για σοβαρή ανάπτυξη της οικογενείας κλπ. Υπάρχει το πρόβλημα και αδιάκοπα αυτό λέμε: «Παιδιά, σπουδάστε, πηγαίνετε οπουδήποτε θέλετε, αλλά ελάτε και πάλι σε μια χώρα που σας περιμένει, που είναι πονεμένη».

Το παρόν του Ευαγγελίου το δώσατε και στην Αφρική με τον ίδιο τρόπο που το δίνετε και εδώ. Πόσο εύκολος ήταν ο αποχωρισμός από τους Αφρικανούς;

Όταν έπρεπε να ενημερώσω τους αγαπημένους μου Αφρικανούς για την νέα αποστολή, έπρεπε να τους πείσουμε να καταλάβουν ότι δεν τους εγκατέλειπα αλλά

πήγαινα σε μία πιο δύσκολη αποστολή. Κάναμε λοιπόν έναν Εσπερινό. Ήταν εκεί η ομάδα μητέρων στην Κένυα, στο Ναϊρόμπι, και τους ρωτούσα: «Δεν μου λέτε, όλον αυτόν τον καιρό που είστε εδώ, σας απαγόρευσε ποτέ κανείς να πηγαίνετε στην εκκλησία;» Μου λένε: «Όχι» Σας απαγόρευσε κανείς ποτέ να διαβάζετε την Αγία Γραφή ή να την έχετε στο σπίτι; “Όχι” Σας απαγόρευσε κανείς να τραγουδάτε ή να χορεύετε για τον Θεό; “Όχι”. Εκεί όμως υπάρχει μία χώρα που όλα αυτά τα πράγματα τους τα έχουν απαγορεύσει 23 χρόνια και τώρα μου ζητούν από το Οικουμενικό Πατριαρχείο που έχει την ευθύνη του συντονισμού σε τέτοιες δύσκολες περιπτώσεις να πάω εκεί, τι λέτε;» Με κοίταξαν με σιωπή, κατάλαβαν το ερώτημα και με πάρα πολλή καλοσύνη μου έδωσαν την «ευχή» τους και μου έφεραν ένα ντουρβά γεμάτο από τρόφιμα, μπανάνες, ζάχαρη και καφέ για το ταξίδι μου... Είναι μερικές σκηνές, ιστορίες που τις φέρνω πάλι στο μυαλό μου με πολλή ευγνωμοσύνη, για την ευαισθησία που υπάρχει στην ανθρώπινη ψυχή όταν πιστεύει κι όταν αγαπά.

Πήρατε δύναμη από αυτή την αγάπη;

Βεβαίως, κι εξακολουθώ πάντα να έχω την αίσθηση ότι για να έρθω εδώ, έκανα πολύ βασικές θυσίες: την αγάπη μου για την Αφρική και την αγάπη μου για την Επιστήμη.

Ήρθατε σε μία χώρα η οποία ήταν η πρώτη επίσημα άθρη χώρα. Αυτά τα χρόνια που είστε εδώ, καταλάβατε πόσο δύσκολο είναι αυτοί οι άνθρωποι να βάλουν στην ζωή τους, την προσευχή, την πίστη;

Θυμάμαι μία συζήτηση που είχα κάνει με ένα καθηγητή Πανεπιστημίου και βουλευτή εδώ, έναν πολύ σοβαρό άνθρωπο, ο οποίος έσπευσε να συστηθεί και να μου πει: «Είμαι άθεος». Τότε του είπα χαμογελώντας: «Χρησιμοποιείτε μια λέξη που είναι γενική, δεν την χρησιμοποιείτε σωστά. Δεν είστε άθεος, είστε απλά ένας άνθρωπος που δεν ανήκετε σε μια θρησκευτική κοινότητα. Άρα είστε πιο κοντά στον Θεό απ’ ότι φαντάζεστε κι εκείνο που είναι βέβαιο, ο Θεός είναι πιο κοντά σε σας από ότι νομίζετε». Χαμογέλασε και μου λέει: «Συμφωνώ!»

Από την εμπειρία την οποία έχετε από τα ταξίδια, τις μελέτες πού θα καταλήγατε ότι συνοψίζεται η ύψιστη πραγματικότητα σήμερα;

Θα σας πω έναν στίχο πολύ σαφή του Ιωάννου του Ευαγγελιστού στην πρώτη του επιστολή που λέει: «Ο Θεός αγάπη εστίν και ο μένων εν τη αγάπη, εν Θεώ μένει και ο Θεός εν αὐτῷ» Νομίζω ότι αυτό συνοψίζει με τον πιο πυκνό, επαναστατικό και μοντέρνο τρόπο το ποια είναι αυτή η ύψιστη πραγματικότητα.

Η αγάπη χρειάζεται κηρύγματα;

Η αγάπη είναι το πιο πολύτιμο, το οποίο μπορεί να προσφερθεί εδώ. Βεβαίως γίνεται πολύς λόγος σήμερα για ελπίδα, αγάπη, δικαιοσύνη. Άλλο να το λες έτσι με κουβεντούλες και άλλο να το ακτινοβολείς με μία προσπάθεια ζωής και οι άνθρωποι το καταλαβαίνουν, το νιώθουν και το χαίρονται. Όλοι είναι εικόνες του Θεού. Και αυτοί που θεωρούν ότι δεν έχουν καμία σχέση με την Εκκλησία, πιθανώς είναι πιο κοντά από ότι φανταζόμαστε στον Θεό, από εμάς τους θρησκευομένους που φανταζόμαστε ότι έχουμε στο τσεπάκι μας όλη την Αποκάλυψη.

Πιστεύετε ότι υπάρχει ένας ιδεολογικός αποπροσανατολισμός της κοινωνίας σήμερα;

Είναι σαφές, ιδίως δε στον ευρωπαϊκό χώρο υπήρξε συστηματική προσπάθεια αποχριστιανισμού, πάρα πολύ σαφής. Και νομίζω ότι τώρα καταλαβαίνω ότι το κενό το οποίο έχει δημιουργηθεί, επειδή στην ανθρώπινη ψυχή ποτέ δεν μένουν τα κενά, το καλύπτουν άλλοι με άλλες ιδέες και άλλες θρησκευτικές πεποιθήσεις. Σήμερα όλη η ανθρωπότητα έχει γίνει μία γειτονιά, έχουν αλλάξει τα πράγματα. Δεν το έχουμε καταλάβει και γι αυτό ο τρόπος με τον οποίο ζούμε και με τον οποίο δίνουμε την μαρτυρία της ελπίδος είναι διαφορετικός από τις προηγούμενες εποχές στις κλειστές κοινωνίες που απλώς θεωρούσαν την θρησκεία σαν ένα κομμάτι της πολιτιστικής τους ταυτότητας.

Πιστεύετε κι εσείς όπως λένε πολλοί ότι αυτή είναι η εποχή της Ορθοδοξίας.

Προφανώς ο πόνος και η δίψα για μια Ορθοδοξία θα παραμένει πάντα στις ψυχές των ανθρώπων. Δεν σας κρύβω ότι εγώ πονώ στην σκέψη ότι η εικόνα που δείχνουμε σήμερα ας πούμε, δεν υπήρχε... Δεν θέλω να μπω σε μία ευαίσθητη περιοχή αλλά εάν η Ορθοδοξία δεν είναι ενωμένη κι αν δεν δίνει μία δυναμική μαρτυρία της αγάπης του Χριστού στον σύγχρονο κόσμο, δεν είναι πειστική ούτε είναι η ώρα της!

Ο κόσμος θέλει κάτι αυθεντικό, αυτό το αυθεντικό υπάρχει στην ορθόδοξη παράδοση και στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Εγώ πιστεύω ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι αν δεν προσέξουμε και οδηγηθούμε σε κάποια καινούργια εθνοφυλετική διάσπαση. Αυτό θα ήταν καταστροφή κι όχι μόνο για την Ορθόδοξη Εκκλησία, καταστροφή για τον χριστιανικό κόσμο που ελπίζει και θέλει τόσα πράγματα που προσδοκεί από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Από δω και πέρα τί προσδοκάτε Μακαριώτατε;

Ευτυχώς εμείς τελειώνουμε την ζωή μας αλλά η παρουσία του Θεού συνεχίζεται και αυτό το οποίο έχει αρχίσει εδώ σε αυτήν την χώρα νομίζω με την Χάρη του Θεού θα συνεχίσει. Εγώ ξέρω ότι έχω εξαιρετικούς ανθρώπους οι οποίοι θα συνεχίσουν την σκυτάλη και πάντα η αγάπη του Θεού θα σκεπάζει αυτόν τον χώρο που είναι πονεμένος και που στο βάθος Τον αναζητεί πολύ πιο έντονα από ό,τι φαίνεται.

Πιστεύω σε μία Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία η οποία δεν είναι συνομοσπονδία τοπικών Εκκλησιών, αλλά είναι μία η Ορθοδοξία στην οποία όλοι ανήκουμε και η χαρά και η δουλειά και η προσπάθεια του ενός είναι κάτι πολύ σημαντικό για κάθε άλλον ορθόδοξο. Γι αυτό χαίρομαι με οτιδήποτε ορθόδοξο ακούω και διαβάζω στην ιστορία και η δική μας η περίπτωση είναι ένας ψίθυρος αγάπης στην αιωνιότητα για τον Θεό.

Η ευχή μου είναι ας προσπαθήσουμε όλοι στο περιβάλλον που βρισκόμαστε να είμαστε παράγοντες συμφιλίωσης, ουσιαστικά αυτή είναι η προϋπόθεση για την λεγόμενη «ειρήνη», για να μπορούμε να λέμε Δόξα εν Υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία!